

TÜRK PLASTİK SANATLARI İLE UĞRAŞMAM ALTI YAŞINDA SULUS, NESİH YAZILARI İLE BAŞLAR. HATTATLIK, DEKORATÖRLÜK, ESTETİKÇİLİK İLE SEKSEN YAŞIMA KADAR SÜRER GİDER. EN SON ESERİMDEN SÖZ AÇIYORUM.

ZAVALLI ESERİM!

Bana çocukluğumda ilk Türkçülük duygusunu aşılardan, İstanbul'da, Cihangir mahallesinde yanan evimizin alt katında duvarda asılı duran Türk usulü bir kavukluktur. Bir de dedem Baltacıoğlu Abdurrahmandan kalma yine duvarda asılı duran bir kılıçtır. Bu kılıç da dedemden kalma idi. De dem onu yedi yerinden yaraladığı Karadağ Savaşında kullanmış. İşte bu iki anı hava, su gibi, bütün benliğime işliyordu. Kavukluğu işleyen sanatçının inceliğini, kılıcı kullanan dedemin erliğini hiç unutmuyordum. Bu iki düşünce benim organik benliğimi sosyal bir kişilik olmasına getiriyordu.

Yıl 1910. Darülmüalliminin muallimi olarak, Maarif Nezaretinin uygulaması ile Pedagoji, elişleri dersleri üzerinde incelemelerde bulunmak üzere Avrupa'ya gönderiliyorum. Cihangirdeki evin alt katında ayananın karşısında traş olmaktadır. Bir aralık babamın odaya girip arkamda durduğunu ayananın içinden gördüm. Babam ağır ağır şu sözleri söyledi:

— Oğlum, Avrupa'ya gidiyorsun. Biliyorsun. Şapka da giyeceksin. Şapka giymekten birşey çıkmaz. Çünkü din başta değil gönüldedir. Onun için giyebilirsin. Yalnız bir günah vardır. Eğer onu işlersen sana babalık hakkımı helâl etmem. Sakin di-

nipl, milliyetini unutma. Benim senden korkum yoktur. Çünkü bize Baltacıoğulları derler. Bizim kanımızda leke yoktur.

Babamın bu sözleri beni nasilsarsmıştı! Size anlatamam.. Bayağı titriyordum, artık iyice anlamıştım, ben Türktüm. Savaşkan, artist, kanımda leke olma-

hemşirelerinden gördüğüm yaradım ilgi, beni çok mutlulandırmıştı. Haklarını ödeyemem.

Ölümden kurtulduktan sonra düşünmeye başlamıştım. «Allah benim canımı almadı. Demek benim bu yer yüzünde yapacak vazifelerim var» dedim. Bu vazifelerin bir listesini de yaptım. Ye-

aldım. Tahsisat yokmuş. Onun için basamıyordum.

Ne yapacaktım? Türk Kurumu Başkanı Dr. Şevket Azlı Kanşuya başvurdum. Hemen gönder dedi. Gönderdim. Aradan aylar geçti. Onlar da basamıyorlar. Se bep eserin Türk Tarih Kurumu ile ilgili yokmuş! Eseri inceleyen anlayışlı zat böyle demiş. «Şimdi düşünüyorum:

A) Batı plastik sanatlarının tarih boyunca sapıtıldığı ilk olarak İleri süren bu eser değil mi?

B) Plastik sanatlarının amacı ne olduğunu ilk anlatan Türkler olduğunu bildiren bu eser değil mi?

C) İçinde plastik sanat felsefesi, birkaç psikolojik, estetik tez taşıyan eser bu eser değil mi?

D) Fakültenin orijinal bulunduğu bütün tezlerimin yepyeni bir sen tezi olarak anladığı eser, bu eser değil mi?

Hep bu eser! Öyleyse, niçin basılmıyor? Bilmiyorum, anlamıyorum. Eseri bir de Millî Eğitim Bakanlığına sunacağım. Oradan da menfi cevap alırsam, ne yapmalıyım? Bu satırları Acıbademdeki evimde yazıyorum. Ne yapmalıyım diye düşünürken gözümün evin eski sömnesine ilişti!..

Yazan: İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu

yan bir milletin çocuğu idim. Hayatım boyunca bu inancımın kopmadım, yamuklaşmadım, dönmedim, hep Türk kalmak istedim, kaldım...

Bundan bir yıl önce Çapa'da o korkunç trafik kazasını geçirdince beni Haydarpaşa Nümune Hastahanesine yatırdılar. Hastahane de yattığım yirmibeş gün içinde Bashekim Faruk Ayanolu ile Dr. Tevfik Baykaradan gördüğüm ilgi, büyük ilgi beni derinletmişti. Onlara karşı son derece minnettarım. Bu arada büyük bir tüp adamı olmakla birlikte, artist ruhla yaratılmış olan Dr. Selâhattin Akelin varlığını, sağlığıma karşı gösterdiği ilgi herhangi bir insanınkinden değildi. Ben Nümune Hastahanesinden bambaşka bir insan, yaşamak isteği artmış bir insan olarak çıkmıştım.

İkinci cerrahi servisinin bütün operatörleri, asistanları ve

di tane eser yazacaktım. Bunlar arasında şu eser de var: «Türk Plastik Sanatları.»

Ben bu eseri trafik kazasının da önce yazmaya başlamıştım. Bitmemişti. Kazadan sonra sıkı çalışmaya başladım. Bitirdim. Bu eserin benim tarafımdan yazılması için karar vermiş olan Ankara İlahiyat Fakültesi Türk ve İslâm Sanatları Tarihî Enstitüsüne gönderdim. Basılacak diye bekliyorum. Aradan bir kaç ay geçti. Enstitü Müdüründen bir mektup aldım. Tahsisat yokmuş. Onun için Fakülte Dekanlığına göndermişler. Dekanlık basacakmış. Aradan birkaç ay daha geçti. Dekanlıktan mektup

125 kuruşa

ilçü

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlerle İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tarihi

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0200107